

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Deák Ferenc
utca 2. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal:
Külsőnkönyvtár és jegyiroda: Aradi
utca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Lőw
Lipót utca 19. Telefon: 16-34. » » » »

SZERDA 1927 JULIUS 6

III. ÉVFOLYAM, 152. SZÁM

MAKÓ: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Uri utca 6. Telefon: 151. szám. » » » »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség
és kiadóhivatal: Andrassy utca 25.
Telefon: 49. szám. » » » » » »

Előfizetési ára havonta 3-20, vidéken és a fővárosban 3-60, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér.

Drágaság.

Harag, elkeseredés, kétségbeesés és indulat fogadja napról-napra azokat a jelenségeket, melyeket mindennapi életünk háborús frontja vet elénk s melyek már régen kinőttek komorságukkal és komolyságukkal asszonyaink kedvencei témái köréből. A drágaság újra probléma lett, keserű és keserves kérdésünk, sötét gondunk és gyöttrő terhünk és nincs senki, aki legalább igérne vigasztalást és könnyebbiséget. A kenyérnek, a mindennapi kenyérnek numerus clausus-a ez az ijesztő drágaság, kisebb lesz a kenyér és kisebb lesz a jóllakott emberek zárt arányszáma.

Okos cikkek világosítanak fel bennünket, hogy a hus ára miért 50%-kal magasabb, mint amilyen tavaly volt. Az adók és illetékek, a díjak és járulékok úgy tapadnak a husárra, hogy, mint a legyek. Ha ki akarod számítani az ebédhusod árát, adók és illetékek, vámok és szemledíjak, járuladíjak és bélyegköltségek, jutalékok és vágóhídi díjak rajzanak fel körülötted. S ebben még nincs is bent az eladási ára a termelőnek s a haszna a husiparosnak. S mennyi közterhet, adót, illetéket, járulékot, háromszoros forgalmi adót kell viselnie az iparosnak, amíg haszna marad s mennyi üzletbért kell fizetnie, hogy haszna lehessen.

S talán használnánk a régi recipét, amit a gazdasági élet kuruzslói irtak a régi, a jámbor, az egyszerű és illedelmes drágaságok idején. Ha nem telik husra, lakjunk jól főzelékekkel. Am elképesztő az, amit ezen a téren kell szenvednünk. Lukszuscikk lett a zöldfőzelék s a piacrakerülésük után egy-két hónappal is még primóárakon kell megfizetni a tömegélelmiszerek cikkeit, a burgonyát, babot, tököt s a borsót. A jobban fizetett munkások egy kiló burgonyáért kénytelenek odaadni egy órai munkájuk díját, holott azelőtt július elején egy órai munkájukkal tíz kilogram burgonyát szerezhettek meg. A többi főzelékeknél is 5-600 százalékos az áremelkedés.

Ne fogjuk mindezt rá a pengőérték szerencsétlen megállapítására. Ez a fatális megállapítás legfeljebb huszonöt százalékkal fokozta a drágaságot s ezt a huszonöt százalékat kibírnánk zokszó nélkül. De amit az államkincstár a pengőszámítás bevezetése kapcsán végzett, az veszedelmes és kártékony tényezőjévé vált a drágulásnak. A kincstári drágítások felszabadították azt az áremelési hajlandóságot, amit törvények, rendeletek, botbüntetések és megbélyegzések s a kereskedői morál tanításai tartottak éveken keresztül féken. Addig szegény volt drágítani s a szemérem is védte az árakat. Amikor azonban a kincstári árdragítás epidémiája felütötte a fejét, amikor a pengőszámításra való áttéréssel a stabilitás vált árak ellen a maga tekintélyének aranyfedezete mellett az államkincstár üzleti politikája vezette a koncentrikus támadást, akkor egyszerre meglazult minden fém s megerezkedett minden kényszer. S a drágulás elindult a maga feltartóztathatatlan lavina-pályáján.

Ehhez a »felszabadulás«-hoz járult azután a kormányzat tévedéseinek sorozata. Az államkincstár s az államkincstár ösztönző hatása alatt az egyes törvényhatóságok is feleslegekkel, feleslegek felhalmozásával akarják bizonyítani a pénzügyi viszonyok szanálásának sikerét. Feleslegekben halmozódik össze holt anyaggá mindaz a vagyonrész, ami a polgári társadalomban, a gazdasági életben

teremtő tökévé válhatna. Közterhek súlya nehezedik az életre, ez bénítja meg az ipari termelést s ez riaszt el minden vállalkozási kedvet. Csak az adó biztos, de nem a haszon, — ki kockáztatná az adószedőktől megmaradt kis pénzét a biztos közterhekre s a bizonytalan jövedelmekre? A közterhek súlya alatt megáll lassankint az élet s a fokozódó drágaság koldussorba nyomja le a polgári standardot is.

Mégcsak a lakásfelszabadítás hiányzik! Ami élet még megmaradt a kincstári drágításokkal elindított árdragító visszaélések után, ami élet még megmaradt a feleslegek holt töme-

gei alatt, azt majd szisztematikusan, halálos biztonsággal teszi tönkre a lakásfelszabadítás. Az üzletek megkötöttségének megszűnte csak költséget adott a halálos méregből, de a lakásfelszabadítás meg fogja teríteni asztalát a gazdasági élet halotti torának.

Mit tesz a kormányzat és mit tesz a város, hogy legalább enyhítse a fenyegető nyomort? A népjóléti miniszter ankétot hív majd össze s az ankét tömjénével védekezik a drágaság ördöge ellen. A város azonban ilyen csekélységekkel nem foglalkozhatik. Az ezerkétszáz területű bankettek uri városában talán illik, lényeg is drágaságról és szegénységről beszélni.

Byrdéket francia kollégáik akrobata-mutatványokkal szórakoztatták.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)
Párisból jelentik: Byrd kapitány és társai, valamint Chamberlin és Levine ma délelőtti a le bourgeois repülőtér parancsnokságának vendégei voltak. A pilótákat a repülőtér parancsnoksága teljes katonai pompával fogadta.

Azután több francia pilóta akrobata-mutatványokat végzett. A bravurjuk szemmel láthatólag bámulatba ejtették az amerikaiakat. Byrd kapitányt a francia kormány hír szerinti becsületrend tiszti keresztjével akarja kitüntetni.

Egy török pilóta Ázsiából kiindulva akarja átrepülni az Atlanti Óceánt.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)
Angorából jelentik: Vedzsihi bég, a török légiflotta legkiválóbb pilótája, a török kormány erkölcsi és anyagi támogatásával a Föld-

közi tenger és az Atlanti Óceán átröpülésére készül. Angorából akar elindulni és leszállás nélkül akarja átröpülni az Atlanti Óceánt.

A szegedi ipar súlyos mellőzése az egyetemi munkák kiadásánál.

(A Délmagyarország munkatársától)
A Délmagyarország mai száma beszámol külön cikkben az egyetemi építőbizottság üléséről, amelyen kiadták a sebészeti és a nőgyógyászati klinika, meg a hozzájuk tartozó elkülönítő épületek ipari munkáit. Az ülés ma délelőtti volt és már délután az iparosság legszélesebb köreiből beszéltek egyes határozatokról az elégedetlenség és elkeseredés igen éles hangján. Sajnos, részletes adatok ezidőszent nem állnak rendelkezésünkre, de azok az adatok is, amelyeket sikerült nagy ügyvel-bajjal felhajtani, igazolják a szegedi iparosok panaszainak jogosultságát. Emlékeztetni kell rá: az egyetemre nyolcvanmilliórdot szavazott meg a közgyűlés. Ennek a nyolcvanmilliórdnak természetesen lesz még fölé is, még pedig a jelek szerint igen tekintélyes összeg erejéig. A nyolcvanmilliórd megszavazásának kultúrsemptokok, városfejlesztési okok mellett legfőbb indoka volt, hogy az egyetemi építkezésekkel kapcsolatosan.

munkához jutnak a szegedi iparosok és munkások,

mert — mondta ismételtén a polgármestertől le- és felfelé minden illetékes tényező —, a munkák kiadásánál előnyben fogják és kell részesíteni a szegedi iparosokat. Ez azonban nem történt meg, legalább is nem az egész vonalon, a gyermekklinika építésénél sem és most, hogy kiadták a nőgyógyászati és sebészeti klinika munkáit, a sérelmek, amelyek mélyen az elevenbe vágnak, még nőttek.

A sebészeti, szülészeti és a szülészeti elkülönítő klinikák üveges munkáit Gál Lajos budapesti cég kapta meg 40,892 pengőért. Ugyanerre a munkára a szegedi Körösi Géza-cég 41,200 pengős ajánlatot adott. Egészen természetes az lett volna, hogy a munkát a szegedi cég kapja

meg. De talán épp ezért másként történt. A munkát a budapesti cégnek adták ki, azaz az indoklással, hogy nem tudják, hogy a szegedi Körösi Géza-cég le tudja-e majd szállítani a gyermekklinika elkülönítő épületénél vállalt kétszáz négyzetméter üveget. Ez ellen a komolytalan indoklás ellen tiltakozni kell. A gyermekklinika elkülönítő épületénél majd csak szeptemberben kerül a sor az üvegezési munkákra, semmi ok sem forog fent tehát arra nézve, hogy bizalmatlanok legyenek azzal a céggel szemben, amelynek néhány hónappal ezelőtti kiadták a munkát, amely még nem került abba a helyzetbe, hogy szállítania kelljen. Ha a bizottságnak mégis kételyei voltak, nem lett volna szabad hátrányos feltételezések alapján mellőzni a szegedi céget, hanem ki kellett volna menni a raktárába, ahol információink szerint 50-60 ezer négyzetméter üveget talált volna. A szegedi cégnek kellett volna juttatni ezt a munkát azért is, mert ha százalékos eltérést helybeli cég részére a közszállítási szabályok is engedélyeznek. Érdekes, hogy a gyermekklinika építésénél ugyanaz a Körösi-cég, amely ma mellőzésben részesült,

negyven százalékkal volt olcsóbb, mint az a budapesti cég, amely a munkát elnyerte

és hogy ugyanez a budapesti cég kapta meg a pótmunkát nemcsak a gyermekklinikánál, hanem az elkülönítő intézetnél is, tehát annál az épületnél, amelynek ezer pengős üveges munkájával a Körösi-céget bízták meg.

A sebészeti klinika lakatos munkáira a legolcsóbb ajánlatot Bille János szegedi cég tette 34,800 pengőért. Ajánlatának egy-két pontját azonban kísérő levelet csatolt, még pedig nem a maga hibájából, hanem a pályázati hirdetmény hibás, homályos szövegezéséből. Bille János ajánlata a kísérő levélben írtaknak felel meg.